

NAPREJ

Glasiló Socialistične stranke Jugoslavije.

Izhaja razen ponedeljka in dneva po prazniku vsak dan.

Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6-I.

Naslov za dopise: Ljubljana pošt. pred. 168. Tel. int. št. 312. Ček. rač. št. 11.959.

Stane mesečno 12 Din, za inozemstvo 22 Din. Oglasi: prostor 1 × 55 mm 1 Din.

Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se ne priobčijo. Rokopisi se ne vračajo.

Reklamacije za list so poštine proste.

Na agitacijo!

Z zimo je potrkala v delavske domove podvojena skrb za obstanek, zakaj stroški za preživljanje so postali večji, zlasti pa še z ozirom na slabo gospodarsko stanje v državi.

Na zimo se kopičijo težave in nadloge, toda tudi s svojimi dobrimi stvarmi nas obdaruje starka zima. Med te smemo šteti z mirno vestjo dolge večere.

Na kmetih in v rudniških revirjih hodijo ljudje drug k drugemu v vas, stisnejo se pri peči skupaj ter se prično razgovarjati o svojih skrbih in o razmerah, ki so jih povzročile.

Najboljši čas za agitacijo je tukaj! Delavskemu časopisu, ki je delavnemu ljudstvu to, kar vojaku puška, je treba novih naročnikov, da bo mogel svojo nalogo še bolj častno vršiti! Treba se nam je zavedati, da je kriva vsega našega gorja edinole naša nezavednost, in da se bodo razmere temeljito spremenile, če bomo usmerili naše delo po našem spoznanju, ki nas neumorno žene k gibanju v organizacijah.

Zavedati pa se moramo, da se delavske organizacije ne dajo zgraditi v enem dnevu, enem tednu, mesecu ali letu. Če bi namreč to bilo mogoče, potem bi se že davno uveljavili. Samoobsebi je tedaj razumljivo da zaradi tega marsikdo opeša, kar na nas ne sme motiti. Vsak izmed nas je dolžan krepko stopati po začrtani poti. Za nas velja vedno le parola: naprej!

In če naletimo na neuspehe, tedaj se vedno vprašajmo, zakaj smo naleteli nanje? Zanimati se moramo še prav posebno za dogodke okoli nas in seveda tudi

za one po vsem svetu. S tem, da motrimo dnevne dogodke, si bistrimo svoj um in spoznavamo taktične napake, ki smo jih morda zagrešili. Malokateri se namreč lahko pobahajo s svojo nezmotljivostjo.

Delati pa moramo vedno v svojih organizacijah. Večkrat na mesec se moramo sniti ter se pogovarjati o položaju. Stare organizacije moramo krepiti, kjer jih pa še ni, pa ustanavljati nove. Ne smemo namreč pozabiti, da čim več moči bomo imeli, tem večja da bo naša veljavnost.

Spopoln'evanje v organizacijah je neobhodno potrebno. Brez njega postanejo organizacije mrtve. S spopoln'evanjem pa obdrže vse tisto, kar so si izvojevale in še ojačujejo se!

Zapomnite si, da so veliki lažniki tisti ljudje ki vam govore, da bodo nastopili boljši časi sami od sebe! Ti ljudje delavstvo samo zapeljujejo, da se ne bi organiziralo in osredotočilo svoje moči v organizacijah. Ali nai prihajamo še z vzgledi, kako se godi delavstvu tam, kjer niso organizirani?

Zima je tukaj in agitirati je treba za vse štiri naše organizacije: za politično, strokovno, gospodarsko in kulturno! Treba pa je vzporedno agitirati tudi za naš tisk! Strankin tisk je velevažno orožje, kateremu moramo posvečati največ pozornje! Pomislimo samo kako se trudijo za svoje časopise kapitalisti! Kako ga skušajo napraviti vabljivega za delavstvo! V to svrhu se poslužujejo vseh mogočih demagogij in apelirajo čestokrat na najnižkotnejše instinkte. Kdor pozna vplive kapitalistične vzgoje, ki jo je vsak izmed nas užival od otroških let dalje, dokler ni začel samostojno misliti in prišel do spo-

znanja, da je rešitev naša odvisna le od zmage socializma, ta bo vedel, kaj smo s tem povedali.

Zatorej še enkrat, na delo v imenu našega svetega poslanstva ali z besedami iz naše himne: Zatorej, kdor še drema, spi, odpri oči zdaj in se zdrami!

JUGOFAŠISTOVSKI LIST V SLOVENIJI.

V Mariboru bo pričel izhajati »Plamen« kot glasilo mariborskih nacionalistov, v Ljubljani pa ravnotako list ljubljanskih nacionalistov, ki bo organ oblastnega odbora za Slovenijo. Kakor poročajo jugofašistovski listi, ga bo urejeval g. Petruška, ki je že zbral okoli sebe krog najboljših književnikov. Te »najboljše književnike« bi radi že kaj kmalu spoznali! Pobavili se bomo namreč z njihovo duševno revščino.

KONGRES OBLIKUJOČIH UMETNIKOV V ZAGREBU.

V Zagrebu se je vršil od 9. do 11. t. m. kongres oblikujočih umetnikov. Kongres je sprejel pravila udruženja, obenem pa tudi sprejel načrt zakona o umetniškem svetu, ki bo svetovalec ministrstva prosvete. Ta umetniški svet se bo sestajal vsake tri mesece. V glavni odbor udruženja so bili izvoljeni: R. Frangeš Mihanović, Stjepan Podhorski, Tomislav Krizman, Milan Golubović, Jovan Bijelić, Momčilo Živanović, Petar Trješić, Josip Costaperaria, Ivan Vavpotič in Matej Sternen. Kot revizorji pa Šaša Šantel in Simo Rokosandić. V umetniški svet pa so bili izbrani: Ivan Meštrović, Viktor Kovačić, Ljubo Babić, Tomo Rosandić, Branko Popović, Nestorović, Karlo Mijić.

Zastopnik proletarske Francije.

Po Ameriki potujeta v tem času francoski socialistični voditelj Jean Longuet in francoski buržoazni politik Clemenceau. O Clemenceauovih »uspehih« in namerah smo že opetovano poročali. Tudi o Longuetu, ki je pozval Clemenceaua na javno diskusijo o vzrokih svetovne vojne smo mimogrede izpregovorili. O njegovem nastopu v Chicagu, posnemamo po »Prosveti«, da je bil impozanten. Velika dvorana, ki je lastnina organizacije nameščencev cestne železnice je bila nabito polna že ob dveh popoldne; zasedeni so bili vsi sedeži spodaj in na balkonih in na stotine ljudi je moralo stati ob stenah. Zunaj na hodniku je moralo stati par tisoč oseb, ki niso mogle v dvorano. Več ko 5000 ljudi je bilo v dvorani.

Shod je bil otvorjen ob pol 3. Predsedoval je William Cunnea. Nemški delavski pevski zbor »Freiheit« je zapel »Internacionalo« in pozneje še eno pesem, Maks Oster, glasoviti tenorist s čikaške

opere pa je s spremljevanjem na klavir zapel dva krasna samospeva.

Ko je prišel s. Longuet na oder, ga je občinstvo burno pozdravljalo; ovacije so trajale več minut. Vendar pa je nastopil kot prvi govornik Evgen V. Debs, ameriški socialistični voditelj. Celih pet minut je občinstvo navdušeno pozdravljalo starega bojovnika, ki je pred 11 meseci prišel iz ječe, v kateri je trpel za svoje neomajano prepričanje. Longuet ga je objel in po francoskem običaju poljubil na lica.

Debs je govoril približno eno uro. Govoril je s starim ognjem in s svojimi karakterističnimi gestami. Najprvo se je oprostil, ker ni že dalj časa nastopil na javnem shodu. Rekel je, da so krive tega posledice njegovega govora v Cantonu, pred štirimi leti, katerih se šele zdaj počasi otreša. Nato pa je takoj razpršil vsak dvom med poslušalci, da mu je žal tistega govora.

»Nič mi ni žal,« je dejal, »pač pa mi je žal in skoro sram me je, da sem na prostem, ko je še toliko drugih političnih

jetnikov v zaporih. Jaz sem še vedno nasprotnik kapitalistične vojne kakor sem bil pred štirimi leti in na noben ukaz ktere koli kapitalistične države ne bi šel v vojno. Danes je jasno, kakor ni bilo kdaj prej, da ameriško ljudstvo ni maralo vojne, toda ljudstvo ni imelo besede v tej zadevi. Vladajoči razred je hotel imeti vojno, ta razred jo je napovedal, delavski razred je pa dal človeško kri v tej vojni. Če bi bil jaz predsednik, bi bil ohranil življenje 60.000 možem, ki so umrli v Franciji, toda Wilson, ki je bil drugič izvoljen z geslom, da nas »obvaruje vojne«, je poslal 60.000 Američanov v smrt zato, da se je potem iz njih krvi rodilo 30.000 novih ameriških milijonarjev. Edina dobra stvar, ki se je slednjič rodila iz vojne, je sovjetska republika v Rusiji. Ta republika, čeprav je nedostatna in revna, je predhodnica vesoljne republike vsega sveta, ki pride tako gotovo kakor izide jutri solnce«.

Debs se je seveda spuščal v podrobnosti in je končal s pozivom na delavce, naj bodo složni in naj zedinijo svoje moči,

Rihard Jakopič, Ivan Plečnik in Ivan Napatnik. Udruženje je izvolilo kiparja Ivana Meštroviča za svojega častnega predsednika. Sklenilo je tudi, da se bo vršil prihodnji kongres leta 1923. v Ljubljani, in sicer oktobra meseca.

VLADNA KRIZA ŠE VEDNO NI REŠENA.

Vladna kriza še vedno ni rešena, čeprav je obljubil g. Pašić pred dnevi v avdijenci pri kralju, da jo bo poskušal odstraniti v roku dveh dni. Ko je tedaj referiral o političnem položaju kralju, in je naglaševal potrebo volilne vlade, ki bi jo sestavila izključno samo radikalska stranka mu je kralj odvrnil, da bo poveril še prej sestavo vlade drugim politikom. Nastal je kratek odmor, med katerim si je Pašić gladil brado in po končanem odmoru rekel: *Cu ponovo, da pokušam. Poročila iz Beograda pa danes javljajo, da se tudi ponovni Pašićevi poizkusi niso obnesli, ter da je Pašić vrnil kralju mandat sestave nove vlade. Takoj nato pa je izdal iz kabineta ministrskega predsedništva sledeče službeno poročilo o vzrokih njegovega neuspeha: »Radi nasprotujočih si vesti o stališču radikalne stranke glede vprašanja podaljšanja koalicije z demokrati, ki so prišle tudi do Nj. Vel. kralja, je g. Pašić ponovno pozval radikalski klub ter ga prosil, naj še enkrat razmisli o možnosti podaljšanja koalicijske vlade z demokrati in mu odgovori točno in jasno, da se mu bo mogoče izogniti vsem dvomom v tem važnem vprašanju. Ministrski predsednik g. Pašić je zopet dobil soglasen odgovor radikalskega kluba, da ni mogoče stopiti z demokratskim poslanskim klubom v koalicijo, ker obstojata v njem dve nasprotujoči si politični smeri, vsled česar ni sigurnosti za izvršitev dogovorjenega delovnega programa. Radi tega ponovnega sklepa poslanskega kluba radikalne stranke je šel g. Pašić danes ob 12. uri na dvor (14. t. m.) ter obvestil Nj. Vel. kralja, da odklanja radikalska stranka koalicijo z demokrati, dokler se spor v njihovih vrstah ne poravnava. Radikalska stranka gre raje v opozicijo, kakor da bi pričela s poslom, o katerem ne ve, če bi ga mogla častno vršiti. Zato je na podlagi sklepa poslanskega radikalnega kluba vrnil g. Pašić mandat za sestavo koalicijske vlade.«* Kralji bo sedaj

kajti pot do emancipacije v Ameriki je še dolga in polna težav. Nato je predstavil Jeana Longueta, vnuka Karla Marksa in zastopnika francoskega delavstva ter eksponenta idej velikega Jauresa. Dejal je, da sta zdaj v Ameriki dva Francoza »Tiger« Clemenceau predstavlja imperalistično Francijo, Longuet pa proletarsko in tega ga pristržno pozdravlja ameriško delavno ljudstvo.

Ko je Debs končal, so ovacije trajale par minut. Nato pa je začel govoriti Longuet. Njegova angleščina je dobra, izvzemši francoskega naglasa, kar je povzročilo, da so ga oddaljeni poslušalci težko razumeli, čeprav je bil dovolj glasen. Pečal se je največ s Clemenceaujem in njegovo imperalistično politiko. Izvajal je med drugim sledeče:

»Tiger« je že star in ravnotako so stari njegovi nazori. On ne razume potreb novega časa, zato se ameriški delavci ne smejo preveč ozirati na to, kaj blebeče »tiger« tukaj. Kakor je Clemenceau starokopiten skoz in skoz, tako so staropitni in okosteneli vsi ostali imperalisti, ki danes vladajo v Evropi; tak je tudi njih

sestavo vlade poveril na brž ministru Pribičeviću, ki je zastopnik druge najmočnejše stranke v parlamentu, namreč demokratov.

SOCIALNA STATISTIKA INVALIDOV.

Ministrstvo za socialno politiko je dovršilo glavni del statistike o rodbinskem, kulturnem in socialnem stanju nad 70.000 invalidov. 45.332 invalidov ima lastno hišo, 22.904 jih nima. V Sloveniji nimata dve tretjini invalidov svoje hiše. 12.529 invalidov nima niti dovoljnih sredstev niti delavne moči, da bi vzdrževali svoje obitelji. 47.379 invalidov ima nekoliko nepremičnine, in sicer jih ima 24.455 zemlje do 2 ha, 11.319 do 5 ha, 6439 do 10 ha, 2670 do 15 ha, 1220 do 20 ha, 784 do 36 ha, 337 do 50 ha, 156 več kakor 50 ha. Zemljiški davek plačuje 30.849 invalidov, dohodnino plačujejo skoraj izključno samo slovenski invalidi, in sicer 5545. Zemljo od države je dobilo v last 383 invalidov, v zakup 7506. Analfabetov je 23.965, ljudsko šolo je dovršilo 44.699, srednjo šolo 420 in univerzo 287 invalidov. Natančne podatke ima ministrstvo od 74.756 inval. Po narodnosti je 33.666 Srbov, 21.308 Hrvatov, 11.467 Slovencev, 2657 Nemcev, 2527 Madjarov, 807 Rumunov, 643 Čehov, 154 Turčinov, 135 Rusinov, 101 Bolgar, 11 Italijanov, 9 Poljakov in 1262 drugih narodnosti. Število vdov in sirot padlih vojakov znaša v Srbiji in Črni gori: familij, čijih očetje so padli 137.029, sirot brez matere in očeta 12.847; v Vojvodini: vdov 14.340, otrok 27.372, sirot brez očeta in matere 1104; na Hrvatskem: vdov 22.135, otrok 39.691, sirot 2483; v Sloveniji: vdov 6407, otrok 15.007, sirot 2012; v Dalmaciji: vdov 4057, sirot 2989; v Bosni in Hercegovini: vdov 12.385, otrok 29.398, sirot brez očeta in matere 2772. — Te številke govore pač v prilog naši protivojni in protimilitaristični propagandi.

IMENITNE DIPLOMATE IMAMO!

»Novosti« dne 13. t. m. poročajo o poslovanju našega madžarskega poslanika v Budimpešti, ki je svoječasno informiral vlado o Karlovi avanturi. Njegova poročila so dovedla Marka Trifkoviča kot zastopnika predsednika vlade, da je mobiliziral del armade ter potrošil za ta »špas« 250 milijonov dinarjev. Začetkom novembra je naš »odlični« poslanik sporočil naši vladi, da želi stopiti Madžarska

sistem. Toda pod njihovimi nogami in tik pred njihovimi nosovi vstaja nova Evropa, katera bo prej ali slej pometla z imperalisti. Ameriški delavci morajo biti solidarni z evropskimi. Dobro naj opazujejo delavska gibanja v Evropi, nabirajo naj si skušenj, medtem naj pa vodijo svoj boj za preobrat v Ameriki na svoj način in po takih metodah, ki so potrebne za Ameriko, kakršne pač zahtevajo tukajšnje razmere. Cilj je eden, principi so lahko eni, toda bojovna taktika se mora ravnati po razmerah, ki so lastne posameznim deželam in narodom. Sedanja reakcija v Franciji n. pr. ne bo dolgo trajala. Francosko delavno ljudstvo se je že precej zdramilo iz opajajočih sanj »zmage« in se pripravlja na dan obračuna.

Shod je zaključil s. William Cunnea z ugotovitvijo, da je popoldan hitro minul, kar gre vse na rovaš umnih izvajanj obeh predgovornikov. Dejal je, da so ljudski shodi neobhodno potrebni — posebno pa bodo še potrebni v najkrajšem času, ker so volitve že pred durmi. Na shodih se namreč izmenjavajo misli in odstranijo nespornost. —

v prijateljske stike z našo državo. Dopustiti hoče, da se bo preselilo k nam 27.000 Srbov. Vlada je imenovala v to svrho komisijo, ki so jo sestavili trije zastopniki vlade, ministrstva notranjih, ministrstva zunanjih del ter še ministrstva za agrarno reformo. Komisija je pripravila zemljo za izseljence v Bački in v južni Srbiji, poskrbela je tudi za njihove domove, toda glej ga spaka! Ko je prišlo do odobrenja kredita, je ministrski svet ugotovil, da je samo 7000 izseljencev. Informacije g. poslanika so bile tedaj res točne. Zanimivo bi bilo spregovoriti o »delovanju« ostalih naših poslanikov, zlasti onega v Rimu!

MADŽARSKA PROPAGANDA V BANATU.

»Pokret« dne 14. t. m. poroča o velikanskem razburjenju v Senti zaradi madžarskih provokacij, ki psujejo našo državo z najhujšimi primki ter simpatizirajo s Horthyjevo Madžarsko. Madžari so postali v zadnjem času precej agilni. Izdali so več knjig, v katerih agitirajo za svoje ideje. Tako prinaša n. pr. koledar »Képes Magyar Naptár« na uvodnem mestu sliko admirala Horthyja, malo pozneje pa sliko kralja Aleksandra. Tamošnji nacionalisti so vsi iz sebe in napovedujejo odločne protiakcije. Tega namreč naši jugofašisti ne vedo, da s svojim nasilnim prepričevanjem ne bodo razmerj prav nič spremenili, temveč le poslabšali. Umestno bi bilo, da bi ti ljudje, če jim je v resnici do blaginje države, pričeli proučevati vzroke splošnega nezadovoljstva. Potem ne bo težko uganiti, da je kriv vsega nereda obstoječi režim ter da je dolžnost nas vseh, da ga čimprej zrušimo, ne pa da se zanj zavzemamo.

POLITIČNI NEMIRI NA POLJSKEM.

Politični nemiri na Poljskem, ki so nastali zaradi izvolitve Narutowicza za predsednika republike, se še vedno nadaljujejo. Ker so nacionalistični demonstranti v Varšavi pretepli nekatere socialistične poslance, so delavci v vseh obratih 13. t. m. stopili v protestno stavko. Nacionalisti so odgovorili na proteste na ta način, da so priredili burne manifestacije svojemu voditelju generalu Hallerju. Kmečka stranka je nato izjavila, da bo Varšavo okupirala, če ne bodo prenehali z nasiljem. Tudi delavstvo je v tem slučaju zagrozilo z represalijami. Predsednik republike Narutowicz bo še tekom tega tedna sestavil novo vlado, in sicer namerava podeliti mesto ministrskega predsednika Pilsudskemu, ministrstvo zunanjih del pa Askenaziju, ki je žid. Predsednikove namere so že sedaj izzvale med nacionalisti obilo razburjenja, pa je pričakovati v Varšavi in po ostalih mestih krvavih pouličnih bojov. Poljski židje se za ta eventualni napad že oborožujejo.

KOMUNISTIČNA PROPAGANDA.

»Ruskulta« poroča iz Rige, da se je odločila sovjetska vlada odobriti kredit v znesku 400 milijonov rubljev v zlatu za razširjenje komunistične literature doma in v inozemstvu. Obenem je vlada pristala na poziv IV. kongresa komunistične internacionale o ustanovitvi komunističnega »Rdečega križa« v vseh državah. Ta »Rdeči križ« naj bi pomagal aretiranim komunistom. V svrhu razširjenja sovjetskih poročil v Rusiji in sploh v Evropi je pričela začetkom tega meseca delovati v Moskvi močna radiotelefonska postaja.

Politične vesti.

+ V Splitu se vrši letni kongres Glavnega združnega saveza, v katerem so včlanjene vse gospodarske zadruge države. Doslej so referirali o vinogradniških zdrukah Avramović, o razvoju zdruharstva Antčević in o vinogradniški krizi v Dalmaciji Bubanović. Kongres je sprejel že več važnih resolucij. Tako na pr. je zelo važna resolucija o rešitvi gospodarske krize v državi. Kongres nadaljuje svoje delo.

+ Belgrejski caristični ruski »poslanik« se je tako prestrašil prihoda sovjetske delegacije v Belgrad, da je posetil g. Pašića ter se posvetoval z njim o položaju. Pašić ga je potrepal po rami, in mu zagotovil, naj se nikar ne boji. Še nosi on brado, zato naj se nikar ne vznemirja.

+ Švicarska zvezna skupščina je izvolila Schenkerja za zveznega predsednika v letu 1923.

+ V Berlinu so neznani zlikovci izvršili vlom v k. t. a. j. s. poslaništvo. Pokradli so razne dragocenosti ter več diplomatskih aktov.

+ Nemške strokovne organizacije so odobrile resolucijo, v kateri poudarjajo, da smatrajo za glavni vzrok vedno hujšim razmeram v Nemčiji versaillesko pogodbo, ki temelji na domnevi, da je edino Nemčija kriva svetovne vojne. Mirovna pogodba s svojimi neizpolnjenimi zahtevami in bremenom, ki ogrožajo obstoj vsega nemškega ljudstva, se mora razvidirati, da se prepreči bankerot. Nemške strokovne organizacije zahtevajo znižanje odškodninskih vsot ter izjavljajo, da so pripravljene sodelovati pri obnovi Evrope. Zahtevajo, naj se objavijo vsi tajni arhivi vseh držav, ki so se udeležile svetovne vojne ter protestirajo najodločneje proti okupaciji renskega ozemlja po Francozih. Tej resoluciji se je pridružil toliko društev, da je zadobila manifestacija značaj protesta nemškega naroda proti versailleski pogodbi.

+ Francoska vlada se je zaenkrat še premislila zasesti Porenje. Poincare bo podal 15. t. m. poročilo o londonskih pogajanjih, nakar bo vlada zahtevala glasovanje zaupnice ali nezaupnice. Nemški krogi pričakujejo padec francoske vlade.

+ Clemenceau, o katerem govorimo v današnjem podlistku, je 13. t. m. zapustil Ameriko na krovu ladje »Francais«.

Dnevne vesti.

Boj za Trbovlje. Ko je bil lani v Belgradu sprejet zakon o zaščiti države, so se oficialni komunistični voditelji porazgubili: nekateri so zbežali iz Jugoslavije, drugi pa so se skrili doma v kak mirni kotiček. Trboveljski rudarji so ostali brez oficialnih komunističnih voditeljev. Radi tega se jim je za vodjo ponudil naprej dr. Dimnik iz Krškega. Pa komaj je skoval pravila za »neodvisno« organizacijo, je priromal g. Štefanovič, bivši vojaški ataše na Dunaju ter specialist za ozdravljenje komunistične bolezni, ter izpodrnil dr. Dimnika. Preganjanje komunistov je medtem nekoliko poleglo in to priliko so takoj porabili nekdanji komunistični glavarji gg. dr. Lemež, Fabjančič, Klemenčič i. dr. Tem gospodom seveda ne gre za načelni razredni boj, temveč za prvenstvo v tekmi za korita na račun delavske nezavednosti. Vnela se je radi tega borba med Štefanovičevimi in Lemeževimi pripadniki; ti kakor oni so hodili v Trbovlje,

da bi jim trboveljski rudarji pomagali na noge. Lemež je skušal onemogočiti Štefanoviča s sledečim trikom: priporočal je trboveljskim rudarjem da se otresejo Štefanoviča, češ, mož je hudo nevaren »neodvisni« ter kazal njegov dunaški recept: Glejte, ta njegov način ozdravljenja bi mi veliko težje prenesli kakor zakon o zaščiti države. — Ko je zvedel Štefanovič za to Lemeževo početje, tudi ni ostal miren, temveč je proti svojim tekmeccem nastopil z dokazi, da so strahopetci, ki beže pri vsaki priliki, ne razumejo ničesar temveč hočejo samo korita. Povedal je tudi, seveda kot zaupno tačnost, da hoče speljati Lemež tudi trboveljske komuniste v klerikalni tabor. Svočas sta se baje Prepeluh in Lemež hudo zbila za poverjeniški stolček in ker je, kakor znano, zmagal Prepeluh, je Lemež v svoji jezi nad tem postal komunist. Zdi sta se neki spet pobotala, in ker je eden že klerikalec, sili za njim tudi drugi. — Boj za Trbovlje so torej prenesli v Ljubljano, in sicer na Turjaški trg št. 2. Tu sta se srečala tudi oba »komunisti« — Lemež in Štefanovič — in iz oči obeh so švigale iskre smrtnege in neodustljivega sovraštva ter očitana demagoškega vodstva trboveljskih rudarjev. Spor je končal z grožnjo, da bo šel Lemež s svojimi trboveljskimi prijatelji h klerikalcem in iz »Slovenca« streljal z najtežjimi topovi na Štefanoviča, ta se je pa pridušil, da se bo oklenil »Jugoslavije« in z njenimi strojnici postrelil vse tri: Lemeža, Fabjančiča in Klemenčiča. Svojo pomoč mu je baje obljubil sam g. Gustinčič iz Trsta. — **B. v. š. »neodvisnož«.**

Podporni fond Obrtnega pomožnega društva podaljšuje rok za vlaganje prošnji onemoglih obrtnikov do 20. t. m. ter naj se tozadevne prošnje vlagajo na naslov Obrtne banke v Ljubljani.

Čevlji za zimsko vreme, močni, topli, posebno priporočljivi za gg. oficirje, lovce itd. se dobe na glavni zalogi tovarn Peter Kozina in Komp., Ljubljana, Breg 20. Kupujte jih dokler še zaloga traja.

Ljubljana.

Klub esperantistov v Ljubljani. V proslavo rojstnega dne dr. Zamenhova, iznajditelja esperantskega jezika, priredi podpisani klub za svoje člane in prijatelje esperanta v petek, dne 15. t. m. ob 20. uri v salonu pri »Levu«, na Gosposvetski cesti na to nanašajoče se predavanje. — Vstopnina 1 Din. — Odbor.

Celje.

Nedorasla politika. »Naprej« je že parkrat povedal, kakšno diplomatsko politiko uganjajo klerikalci kot občinski zastopniki občine okolica Celja. Spojitve mestne in okoliške občine se boje kakor velike povodnji in kdo ve, če že ne berejo svetih maš, da jo preprečijo. Pa še več takih, imajo na srcu, tako jim tudi neki mladi socialistični obč. odbornik prav nič ne ugaja v občinskem zastopstvu in prav radi bi ga odstranili. Ker pa se jim to ni posrečilo, četudi jim je priskočil gosp. Baebler na pomoč — so se pobotali, da ne bodo šli na sklicano sejo. Če jim »Naprej« očita kakšen črni krščanski greh, se ne marajo zagovarjati, ker se ne morejo in zopet jih ni. Tako so pač zainteresirani na gospodarstvu naše občine. Tudi zadnje nedeljo jih ni bilo čeprav so podpisali vsi vabilo k seji. Toda, gospodje, ako mislite še danes na rezultat ljubljanskih volitev, se presneto motite, če mislite, da se vam bo v Celju

posrečilo isto kar v črni Ljubljani. V Celju ni klerikalnih komunistov in ne brezsmernih zarjanov, ki bi vam pomagali do komande, temveč opraviti boste imeli še nadalje s pravimi socialisti, ki postajajo vsak dan trdnejši proti tistim, ki sovražijo naprednost in delavski razred. Tudi to je res, da je v naši občini še precej ljudi, po katerih se še pretaka vaš klerikalni strup, imamo pa tudi protistrupe, s katerimi bomo ozdravili naše ljudi — ljudi, ki spadajo v delavski razred in ta protistrup je pojasnilo, da ste stoletja zatirali naše ljudstvo in videli boste, kako se vas bodo lepega dne otresli za večne čase. — Brezinustač.

»Katoliškega duhovna hočejo učiti, kaj je vera, komunista, kaj je komunizem« je z navdušeno gesto izrekel navdušen oberkomunist na zadnjem volilnem shodu ljubljanske »Zveze delovnega ljudstva« proti tistim, ki smo ves čas dokazovali, da ni katoliško duhovništvo prav nič verno, ljubljansko komunistično voditeljstvo pa prav nič komunistično. Kar se tiče duhovništva, bo naša stvar še nadalje dokazovati, da je že davno prodalo Kristusov nauk za košček posvetne slave; kar se pa tiče oberkomunistične komunističnosti, pa bodo menda za dolgo časa zadostovala dokazovanja tržaškega komunista Gustinčiča, ki je vodje ljubljanskih boljševikov pred par dnevi tituliral s prijaznim imenom »idioti« in »špekulanti«, in pa dokazovanja zagrebške komunistične »Borbe«, ki se ni te dni nič manj laskavo izrazil o tem, kako da so ti individui prodali že itak odrto kožo bednega komunističnega proletariata na ljubljanskem klerikalnem semnju.

Iz stranke.

Protj razveljavi ljubljanskih volitev. Odbora krajevne pol org. SSJ Ljubljana in Šiška sta na svoji seji dne 14. t. m. razpravljala tudi o vesteh, ki gredo za tem, da bi bile volitve v ljubljanski občinski svet razveljavljene. — Odbora obeh organizacij protestirata proti vsakim nakanam, ki bi šle za tem, da se razveljavi pa bodisi celotno volitev, bodisi posameznike izmed izvoljenih odbornikov. — Za odbora: **Jože Ogrin, Karel Kisovec.**

Krajevna politična organizacija SSJ v Celju sklicuje redni občni zbor, ki se bo vršil v nedeljo, dne 17. decembra 1922 ob 9. dopoldne v prostorih hotela pri Zamorcu z običajnim dnevnim redom. Pozivljajo se vsi člani in članice, da se občnega zbora sigurno udeleže. Brez veljavne strankine izkaznice nima nihče vstopa. — Odbor.

Iz strok. gibanja.

Čevljarski pomočniki. pozor! Ljubljanska podružnica čevljarskih pomočnikov sklicuje v ponedeljek, 18. t. m. **člansko zborovanje** ob pol 8. zvečer v Šelenbugovi ulici 6. Radi izredne važnosti tega zborovanja pozivljamo vse v to stroko spadajoče pomočnike iz Ljubljane in okolice, da se ga zanesljivo in ob določeni uri udeleže. — Odbor.

Vestnik Svobode.

Odborova seja ljubljanske »Svobode« se bo vršila v ponedeljek, 18. t. m. ob 8. zvečer.

Seja abstinentnega odsaka se bo vršila v ponedeljek, 18. t. m. ob 7. zvečer v centralnem tajništvu »Svobode«.

Radeče pri Zidanem mostu. Sploš. del izobr. zveza »Svoboda« podr. Radeče bo priredila v nedeljo 17. t. m. ob 3. popoldne dramatično igro »Mrak« v 3 dejanjih, v društvenih prostorih »Svobode« pri g. Jož. Kržetu. Več je razvidno na plakatih. K obilni udeležbi vabi odbor.

Šport.

Otvorjenje planin. Koče SPD. Celo zimsko sezono bodo otvorene in oskrbovane sledeče planinske koče in hoteli SPD: Hotel »Sv. Janez« in »Zlatorog« ob Bohinjskem jezeru 523 m, Valvazorjeva koča 1180 m pod Stolom, Bistriška koča 601 m v Kamniški Bistrici in Ruška koča 1249 m pri Sv. Anežu na Pohorju. Kakor lani odprta je tudi letos v Zojzovi koči zimska sobica spodaj v pritličju. Čujemo, da bo v letošnji zimski sezoni oskrbovana najbrže tudi koča na Vel. planini 1558 m nad Kamnikom. V slučaju, da se ta namera uresniči, sporočimo o tem pravočasno in podrobneje. (TPR.)

Delavec brez delavskega časopisa je kakor vojak brez puške. Zato naročajte in šrite svoje glas lo »Naprej«!

Gospodarstvo.

= **Vrednost denarja.** 1 dolar velja 74 Din. 1 lira 3.69 Din. 1 češka krona 2.38 Din. 1 francoski frank 5.23 Din. 100 avstrijskih kron 12 par. 100 madžarskih kron 3.30 Din. V Curihu velja 100 naših kron 1.55 švicarskih frankov.

= **V Dugomratu** v okolici Splita je izbruhnil 13. t. m. požar, ki je uničil glavno skladišče karbida in podobnih snovi. Škoda znaša več milijonov dinarjev.

= **Naša država** je izvozila v inozemstvo do decembra meseca vsega skupaj 486 vagonov. In sicer iz Brčke 47 vagonov, iz Bos. Rača tri vagoni, iz Šabca 176 vagonov. Izvozila je v Pešto 122 vagonov, v Bratislavo 3 vagoni, na Dunaj 110 vagonov in v Passau 251 vagonov raznega blaga.

= **Ministrstvo promet** je izročilo sarajevski železniški direkciji 20 potniških vagonov I. razreda, ki so luksuriozno urejeni. Ti vagoni se bodo uporabljali na progi Gruž-Sarajevo in Sarajevo-Brod. Za to progo so značilni vagoni I. razreda!

= **»Prepoved uvoza iz Italije v Jugoslavijo** se nanaša samo na luksuzne pred-

mete, da se s tem ustali kurz naše valute, ki se je v zadnjem času visoko dvignil, tako se je izjavil g. Kostantinović, svetnik jugoslov. poslanstva v Rimu uredništvu lista »Economista d' Italia«. In je še rekel, da smo si izposodili 100 milijonov dolarjev, da pa še nismo prišli do stabilizacije dinarja, zato pa da smo se vrgli na prepoved uvoza, zlasti onega nepotrebnege. Ta intervju je vzbudil v laških krogih živahno komentiranje. Nekateri listi se ne morejo načuditi naivnosti g. Kostantinovića, ko je vendar padel kurz dinarja od 46 lir za sto dinarjev na 25—25.50.

= **Deficit dunajske mestne občine** znaša 300 milijard avstrijskih kron poleg skupne vsote vseh dolgov, ki znašajo 1.3 biliona avstrijskih kron. Za pokritje namerava poskrbeti s povišanjem dosedanjih davkov ter z upejavo novih.

= **V parških diplomatskih krogih** trdijo, da se je posrečilo zblizanje francoske in nemške industrije in da je nemška industrija pripravljena prevzeti garancijo za veliko internacionalno posojilo Nemčiji.

Kulturni vestnik.

»Njiva« je izšla 1. decembra kot publikacija akademskega društva jugoslovanskih tehnikov v Ljubljani. Vsebinsko nas uvaja v položaj naše tehniške fakultete, ki se razvija pod zelo neugodnimi pogoji.

Ewald K. Matijevič narava pripoveduje. Slovenski mladini povedal P. H. Natisnila in založila Učiteljska tiskarna v Ljubljani. Str. 216, cena Din 24. Zbirka vsebuje 14 prekrasnih pravljic in bajk iz življenja večno lepe narave. Vse kažejo bujno fantazijo pisateljevo, sijajen pripovedni talent in gorke ljubezen do narave. Prepričani smo, da po knjigi ne bo segala samo naša mladina, temveč tudi odraslo občinstvo, saj je gotovo to ena najlepših tovrstnih knjig na današnjem našem knjižnem trgu.

Češke pravljice. Poslovenil Ivan Lah, ilustriral Rajko Šubic. V Ljubljani 1922. Natisnila, izdala in založila Učiteljska tiskarna v Ljubljani. Str. 68, cena vezani knjigi Din 12. Zbirka obsega 9 pravljic B. Nemcove ter po eno K. J. Erbeno in dr. Tilleja. Vse so pravi biser otroške poezije in jih bo mladina gotovo pozdravila s pravitim veseljem, kakor že dosedanje.

— **Oblačilna tovarna na Nemškem.** Posnemajoč zadržno organiziranje v veliki ruski tekstilni industriji so tekstilni delavci in krojači na Saškem, podpirani od Lige nemških konsumentov in državne banke za Saško, prevzeli veliko oblačilno tovarno v Lipskem, ki jo je imela 30 let v posesti država za izdelovanje vojaške obleke. Saksonska zadržna oblačilnica je ob ustanovitvi imela glavnico 10 milijonov mark, od katere vsote so založili devet milijonov zadržgarji in konsumne organizacije, en milijon pa je posodila državna banka na Saškem. Tovarna, ki že izdeluje civilne obleke zadržgarjev, je opremljena s kompletno, moderno mašinerijo za izdelovanje obleke in obuvala. Brezdvomno bo zadržga napredovala kajti njen smoter je, da izdeluje obleke brez profita in jih prodaja direktno konsumentom brez vsakega posredovanja prekupcev in agentov. Lokali zadržne lige so že naročili večje število izgotovljenih oblek.

— **Napredek na Finskem.** Rapidno raztezanje zadržnega gibanja na Finskem kaže, da bo ta dežela v bodočnosti kakor Danska, ki je država z najmočnejšimi zadržgami na svetu. Poročila, ki jih je prejela Vseameriška zadržna komisija, prikazujejo naraščanje zadržništva v tej državi, ki je od 529 zadržg leta 1905. naraslo do leta 1921. na 3432 zadržg. Najbolj so naraščale zadržge producentov in posojilniške zadržge, hranilnih in posojilnih delavskih in kmetskih zadržg je na Finskem 775, dočim jih je bilo 1905. leta šele 140. Mlekarskih zadržg je 515, zadržg za poljedelske stroje je bilo leta 1905. šele štiri, danes jih je 333. Zadržg, ki zagotavljajo prebivalstvo z gorivom je 195 in drugih kmetskih zadržgih zvez 816. Tudi razna konsumna društva so se izkazala z napredkom, čeprav ne v toliki meri kot druge zadržge. Od 166 distributivnih zadržg v letu 1905. je število naraslo na 788 do leta 1921. Posebno po vojni je prebivalstvo na Finskem spoznalo važnost zadržg, ki gledajo na dobrobit svojih članov in razširjenost zadržništva na vse pango. Nadejati se je, da bo zadržništvo še toliko bolj cvetelo, ko se ljudstvo opomore iz sedanje krize.

Odgovorni urednik: Anton Podbevšek.

Izdajatelj: Zvonimir Bernot (v imenu pokr. odb. SSJ).

Tisk Učiteljske tiskarne v Ljubljani.

Vsak, kdor hoče vsaj deloma poznati socializem in biti socialist, naj čita knjigo

„Socializem in vera“.
Naroča se pri taštvu SSJ, Ljubljana, poštni predal 168, in stane lepo in trdno vezana 9 Din. brošura pa 7 Din. ---

! Novosti!

Za damske plašče
v veliki izbiri.

A. & E. Skaberné
Ljubljana, Mestni trg 10.

Samostojni krojači

trezni in zanesljivi, dobro izvežbani (tudi iz dežele) dobijo za stalno proti kavciji razno konfekcijsko delo na dom. Vprašati je v Ljubljani, Emonska cesta 8/I. v pisarni.

Pridobivajte naročnike!

PERILO

za dame, gospode in otroke
po znižanih cenah pri
**A. ŠINKOVIC nasl.
K. SOSS,**
Ljubljana, Mestni trg 19.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo,

**LJUBLJANA, Prešernova ulica št. 50,
v lastnem poslopu.**

Brzojavni naslov: KREDIT LJUBLJANA. — Telefon št. 40 in 457.

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predujmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkasomenie ter kuponov, nakazila v tu- in inozemstvo, safe-deposits itd.